

Allmänspråk i Snomed CT

NAG användning av Snomed CT

2023-05-12

Innehållsförteckning

Introduktion	3
Språkurval i Snomed CT.....	3
Komponenter i Snomed CT	3
Beskrivningar i Snomed CT	3
Vanliga urval och språkurval	4
Språkurval för länders språk.....	5
Språkurval för utpekade synonymer	5
Andra skäl att göra språkurval.....	5
Allmänspråk.....	5
Synonymi	5
Allmänspråkliga synonymer	6
Allmänspråkliga definitioner	6
Hyperonymi	6
Term för allmänspråkliga synonymer och definitioner	7
Befintliga språkurval i svenska extensionen av Snomed CT.....	8
De tre språkurvalen med allmänspråk	9
Sveriges regioner	10
Inera	11
1177.....	11
Utbudstjänsten.....	11
Andra länder	11
Framåt	13
Intressenter	13
Språkurval.....	13
Stöd för utveckling	13
Adoption av befintliga ord på 1177.....	14
Resurser för utveckling av allmänspråkliga synonymer	14
Förvaltning.....	14

Introduktion

NAG användning av Snomed CT har fångat in önskemål från flera regioner om möjligheten att ta fram och hantera allmänspråkliga ord i den svenska extensionen av Snomed CT, till exempel med ett gemensamt språkurval för sådana synonymer.

Detta underlag har tagits fram för att beskriva vad allmänspråkliga ord är, vilka behov och planer regionerna har avseende detta och hur frågan hanterats i Sverige hittills samt i några andra länder. Underlaget innehåller också en beskrivning av vad ett språkurval är.

Avsikten är att underlaget ska användas som grund för en diskussion om fortsatt arbete inom området.

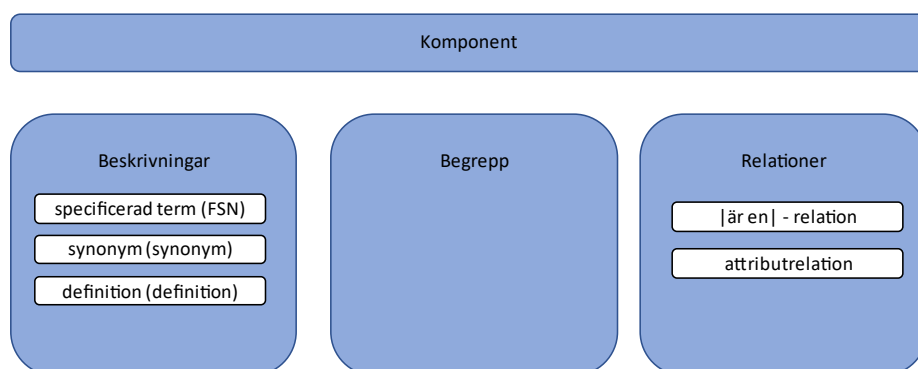
Språkurval i Snomed CT

Komponenter i Snomed CT

Snomed CT innehåller tre sorters komponenter: begrepp som representerar de kliniska idéerna, beskrivningar som innehåller människoläsbara termer och relationer som kopplar ihop begreppen med varandra.

Beskrivningar i Snomed CT

Det finns tre typer av beskrivningar; specificerad term (på engelska Fully specified name – FSN), synonym och definition¹. Den specificerade termen representerar begreppets betydelse på ett entydigt sätt oberoende av kontext. Varje begrepp har endast en specificerad term medan det kan finnas flera synonymer och definitioner. Beskrivningstypen synonym innehåller de ord eller fraser som kan användas för att benämna begreppet. Beskrivningstypen definition utgör en textuell förklaring som kan användas för att ge ytterligare information om begreppets innebörd. Definitionen kan innehålla upp till 255 tecken².

¹ SNOMED Glossary <https://confluence.ihtsdotools.org/display/DOCGLOSS/description+type>

² SNOMED CT Editorial Guide <https://confluence.ihtsdotools.org/display/DOCEG/Definition>

Inga attribut

Description type (core metadata concept) ☆ 📄

SCTID: 90000000000446008

90000000000446008 | Description type (core metadata concept) |

en Description type (core metadata concept)

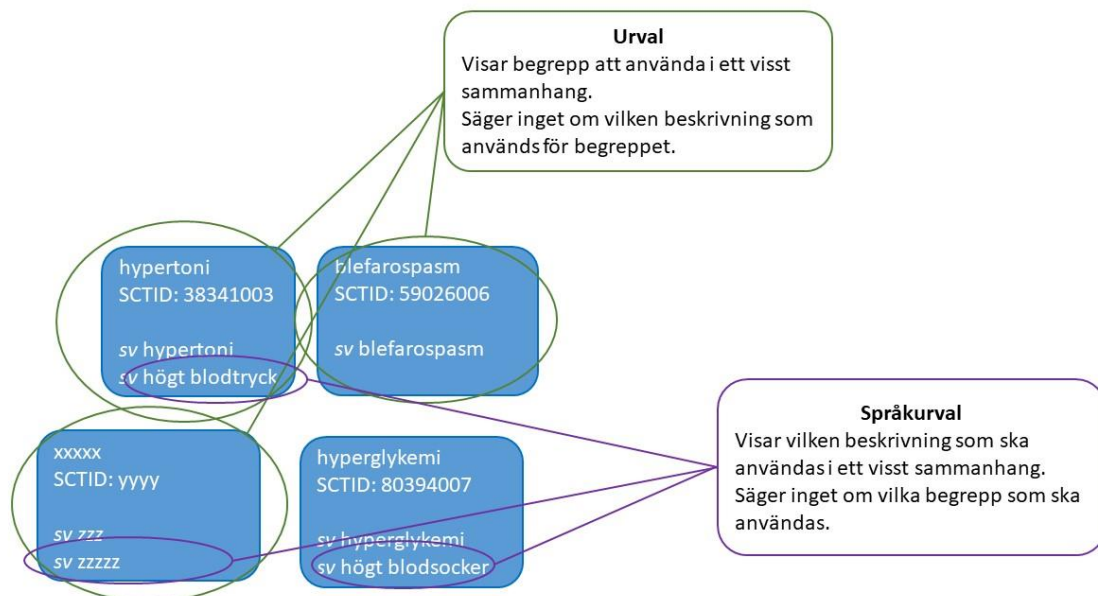
en Description type

Underordnade begrepp (3)

- ● Definition (core metadata concept)
- ● Fully specified name (core metadata concept)
- ● Synonym (core metadata concept)

Vanliga urval och språkurval

Ett vanligt urval visar vilka begrepp som ska användas i ett visst sammanhang, till exempel ett urval med sökorsaker eller administrationsplatser. Ett språkurval visar vilka beskrivningar som kan användas för ett begrepp. Ett språkurval pekar för varje begrepp en (1) synonym som rekommenderad term och noll till många (0..*) synonymer som accepterade synonymer³.

³ SNOMED CT Release File Specifications
<https://confluence.ihtsdotools.org/display/DOCRELFMT/5.2.2.1+Language+Reference+Set>

Det går att kombinera ett vanligt urval och ett språkurval vid användning av Snomed CT, så att en delmängd av alla begrepp visas med en av språkurvalet utpekad synonym.

Språkurval för länders språk

Det flesta språkurvalen är för olika länders språk: svenska, danska, spanska, finska, osv. I den svenska extensionen av Snomed CT finns språkurvalet 46011000052107 [Swedish language reference set]. När det används visas den svenska rekommenderade termen och, beroende på hur gränssnittet ser ut, eventuella acceptabla synonymer.

Språkurval för utpekade synonymer

Ett språkurval kan även användas inom ett språk för att styra att en annan synonym ska vara rekommenderad än den i det vanliga språkurvalet, t.ex. språkurvalet för ICNP (International Classification for Nursing Practice) som gör att synonymen från ICNP för det aktuella begreppet används i första hand. Dessa urval kallas kontextspecifika språkurval.

Andra skäl att göra språkurval

Språkurval kan göras för specifika sammanhang, som t.ex. ett system som har begränsad fältlängd där kortare synonymer för de aktuella begreppen pekas ut, men där dessa förkortningar skulle missförstås utanför det specifika sammanhanget.

Ett annat exempel är urvalet för pluralformer som visar ordet "tabletter" i stället för "tablett" när det används.

Allmänspråk

Allmänspråk kan definieras som "språkform som används för annan kommunikation än fackspråklig" och allmänspråk används av de flesta talare av ett visst språk. Fackspråk kan definieras som "språkform som används för kommunikation inom ett fackområde". Termer är fackspråkets egna ord och uttryck och allmänspråkets ord och uttryck kan benämnas allmänord. Gränsen mellan dessa kategorier är ibland svår att dra, och ord från ena språket kan till exempel migrera över i det andra och tvärtom.

Synonymi

Generellt gäller för begreppet synonymi att ett ord ska ha samma betydelse som ett visst annat ord, och i Snomed CT gäller på samma sätt att en beskrivning av typen synonym bör ha samma innebörd som FSN. Det går att utelämna delar av informationen om begreppet i synonymen om den kommer att användas i ett sammanhang där den informationen är underförstådd, till exempel "fundus" för "fundus uteri" på en gynmottagning. Synonymen inklusive dess sammanhang ska dock vara synonyma med begreppets FSN⁴.

⁴ Riktlinjer för synonymhantering i Snomed CT

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/klassifikationer-och-koder/2022-1-7745.pdf>

Allmänspråkliga synonymer

En allmänspråklig synonym är en beskrivning i Snomed CT av typen "synonym" som beskriver ett begrepp i allmänna ordalag.

De flesta begrepp inom hälso- och sjukvård har en eller flera medicinska termer som delar samma precisa betydelse. Som ovan beskrivits kan det finnas allmänord som används för ett begrepp. Ibland har de exakt samma betydelse som de fackspråkliga termerna, såsom "högt blodtryck" för "hypertoni", ibland är den språkliga betydelsen inte exakt samma som den fackspråkliga termen, till exempel "blindtarmsinflammation" för "appendicit" även om de båda avser samma företeelse.

Allmänspråkliga definitioner

En allmänspråklig definition är en beskrivning i Snomed CT av typen "definition" som förklarar ett begrepp i allmänna ordalag.

Nederländerna har tagit fram allmänspråkliga definitioner, en del manuellt men flertalet är utvecklade automatiskt med hjälp av begreppets relationer till andra begrepp och deras allmänspråkliga synonymer⁵. I svenska extensionen finns definitioner på svenska inom språkurvalet för Utbudstjänsten.

Hyperonymi

En hyperonym är ett ord som betydelsemässigt är överordnat ett annat ord. En synonym på ett begrepp i Snomed CT är alltså hyperonym till alla dess underordnade begrepp.

En del Snomed CT-användare som har allmänspråkliga synonymer utnyttjar "är-en"-relationerna i Snomed CT för att använda den allmänspråkliga synonymen både för det begrepp den skapats för och för det begreppets barn. Den allmänspråkliga synonymen används alltså som allmänspråklig hyperonym till alla begreppets barn. Till exempel skulle den allmänspråkliga synonymen "lunginflammation" användas för såväl "pneumoni" som dess 266 underordnade begrepp, t.ex. "pneumokockpneumoni" och "mellanlobspneumoni".

Vid utveckling av allmänspråkliga synonymer är det viktigt att ta i beaktande om termerna kommer att användas även för begreppets underordnade begrepp. Det gör dock störst skillnad vid utveckling av allmänspråkliga definitioner (se ovan) där det kan bli direkt missvisande om definitionen är skriven för endast det överordnade begreppet men används även för de underordnade begreppen⁶.

⁵ van Mens HJT, Martens SSM, Paiman EHM, Mertens AC, Nienhuis R, de Keizer NF, et al. Diagnosis clarification by generalization to patient-friendly terms and definitions: Validation study. Journal of Biomedical Informatics. 2022 Apr;104071. <https://doi.org/10.1016/j.jbi.2022.104071>

⁶ van Mens HJT, Martens SSM, Paiman EHM, Mertens AC, Nienhuis R, de Keizer NF, et al. Diagnosis clarification by generalization to patient-friendly terms and definitions: Validation study. Journal of Biomedical Informatics. 2022 Apr;104071. <https://doi.org/10.1016/j.jbi.2022.104071>

Term för allmänspråkliga synonymer och definitioner

Såsom ovan beskrivet är allmänspråkligt motsatsen till fackspråkligt, och vice versa. Termer används i fackspråk och allmänord används i allmänspråk.⁷ Ordalydelsen "allmänspråkliga termer" är således motsägelsefull.

Ett allmänspråkligt urval pekar ut beskrivningar av typen "synonym" och "definition" med allmänord, och det skulle gå att säga "allmänord" om de allmänspråkliga synonymerna, men bli omständligt att säga "definitioner med allmänord". Ett förslag är därför att använda termerna "allmänspråkliga synonymer" och "allmänspråkliga definitioner".

De befintliga språkurvalen med svenska allmänord heter |språkurval sökorsak|, |språkurval vårdtjänster| samt |språkurval allmänspråkliga uttryck, nationella läkemedelslistan|. Termerna i det senare presenteras på Nationella läkemedelslistans hemsida som "Patientvänlig synonym".⁸ Termen "uttryck" leder i Snomed CT sammanhang lätt tankarna till flera begrepp som är sammansatta till ett uttryck.

På engelska och inom Snomed International används ofta "patient-friendly terms". Uttrycken på andra språk varierar. På finska heter det "kansalaistermi" vilket motsvarar "medborgarterm" på svenska. Nya Zeeland använder "patient friendly terms" men den intervjuade kollegan från Nya Zeelands nationella releasecenter (NRC) tyckte själv att "common language" vore bättre. I Nederländerna övervägdes "laymen terms" men det bedömdes av vissa vara ett förminskande sätt att uttrycka sig.

	Lokal term	Engelsk term
Nederländerna	Patiëntvriendelijk-Nederlandse	Patient-friendly Dutch
Nya Zeeland	-	New Zealand English patient friendly terms
	-	Maori language reference set
Finland	Kansalaistermi ("medborgarterm")	Finland patient term
Sverige	allmänspråkliga uttryck, nationella läkemedelslistan	Common-language expression, Swedish national medication list
	språkurval sökorsak	Chief complaints context language
	språkurval vårdtjänster	Care service context language type reference set

⁷ Metoder och principer i terminologiarbetet, SPRI #481, 1999

<https://www.isof.se/download/18.17dda5f1791cbbd2873e94/1620042690509/Metoder-och-principer-i-terminologiarbetet.pdf>

⁸ Kodverk för administrering och dosering i Nationella Läkemedelslistan

<https://samarbetsyta.ehalsomyndigheten.se/kodverk/kodverk-foer-administrering-och-dosering-i-nationella-laekemedelslistan>

Befintliga språkurval i svenska extensionen av Snomed CT

I den svenska extensionen av Snomed CT fanns i maj-23 releasen nio språkurval varav tre innehöll allmänord. Det går att se vilka termer som finns med i ett språkurval genom att söka på urvalet i browsern⁹ och öppna fliken "medlemmar". I Authoring Platform (AP) visas automatiskt de språkurval som det aktuella begreppets termer ingår i. Möjligheten att editera dessa går att slå på och av, se manualen för verktyget för mer information.

I modelleringsvy används förkortningarna som i tabellen nedan listas i kolumnen "Förk i AP".

SCT ID och svensk rekommenderad term	FSN	Namn i AP	Förk i AP	Vilken sorts beskrivningar är det
46011000052107	Swedish language reference set		sv	vanliga synonymer
64311000052107 språkurval sökorsak	Chief complaints context language type reference set	Chief Complaints	cc	allmänspråkliga synonymer
500191000057100 språkurval laboratoriemedicin	Laboratory medicine context language type reference set	Laboratory medicine	lab	synonymer som ska visas i labsystem
63451000052100 språkurval allmänspråkliga uttryck, nationella läkemedelslistan	Common-language expression language type reference set, Swedish national medication list	Medication Common	mc	allmänspråkliga synonymer
63461000052102 språkurval kontextspecifika termer, nationella läkemedelslistan	Context-specific terms language type reference set, Swedish national medication list	Medication Professional	mp	synonymer för HoS-personal i nationella läkemedelslistan

⁹ Snomed CT browser <https://browser.ihtsdotools.org/>

63491000052105 språkurval dosenhet förkortning, nationella läkemedelslistan	Dose unit abbreviation language type reference set, Swedish national medication list	Dose unit abbreviation	dua	Förkortningar
63481000052108 språkurval dosenhet plural, nationella läkemedelslistan	Dose unit plural language type reference set, Swedish national medication list	Dose unit plural	dup	Pluralformer
83461000052100 språkurval ICNP svenska	ICNP Swedish language type reference set	Swedish ICNP	icn	Synonymer från ICNP (International Classification for Nursing Practice)
113491000052101 språkurval vårdtjänster	Care service context language type reference set	Care Service	cas	allmänspråkliga synonymer

De tre språkurvalen med allmänspråk

63451000052100 |språkurval allmänspråkliga uttryck, nationella läkemedelslistan|

E-hälsomyndigheten (EHM) har utvecklat ett allmänspråkligt urval för begrepp som används i Nationella Läkemedelslistan (NLL). Till exempel för doseringsvägen "via munslemhinna" finns synonymen "i munnen". Språkurvalet innehåller synonymer för drygt 150 begrepp.

64311000052107 |språkurval sökorsak|

Socialstyrelsen har utvecklat ett allmänspråkligt språkurval för deras kodverk för sökorsaker¹⁰. Till exempel för "fertilitetsproblem" finns synonymen "barnlöshet". Språkurvalet innehåller synonymer för cirka 120 begrepp.

1.1.1.1. 113491000052101 |språkurval vårdtjänster|

Inera har tagit fram ett språkurval för de begrepp som ingår i Utbudstjänsten (se nedan). Detta språkurval innehåller både synonymer och definitioner. Till exempel finns för "hemodialys" synonymen "bloddialys" och för "glaukomoperation" definitionen "Operation som avser minska trycket i ögat". Språkurvalet innehåller synonymer och/eller definitioner för ca 500 begrepp.

¹⁰ <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/e-halsa/tillampning/kodverk-for-sokorsak/>

Sveriges regioner

En enkätundersökning har gjorts via Snomed NAG:ens medlemmar till de sjukvårdsregioner och kundgrupper som är representerade där. De kompletta svaren återfinns i bilaga 1, nedan redovisas en sammanfattning av svaren per fråga.

Vilken region eller kundgrupp gäller svaren?

Svar har inkommit från Region Uppsala, Sussa samverkan, Region Skåne, Västragötalandsregionen samt Region Stockholm.

Använder ni allmänspråkliga termer idag i något sammanhang? (behöver inte vara från Snomed CT, kan vara lokala synonymer eller från annat kodverk) Om ja, berätta gärna mer om kodverk och användningsområde.

Ingen region har strukturerade allmänspråkliga synonymer som förvaltas utanför systemen. En region använder ICNP i sina vårdplansmallar. Flera regioner har riktlinjer att använda ord som både patienten och personalen kan förstå för informationsmängder som även patienten tar del av, t.ex. kallelser, vårdplaner och sökord i journalen.

Kan ni se ett behov av ytterligare (utöver de som finns idag) allmänspråkliga termer i Snomed CT i framtiden?

En region har svarat att de har ett stort framtida behov av detta, övriga säger sig avvakta med hänvisning till att de inte har tillräcklig kunskap om vad som finns i Snomed CT idag, hur allmänspråkliga synonymer fungerar avseende synonymitet eller hur deras framtida informationssystem kommer utvecklas.

För vilka informationsmängder skulle det i så fall vara mest angeläget att ta fram allmänspråkliga termer? (T.ex. diagnoser, undersökningar, allergier, 1177, innehåll i NKK/personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp/standardiserade vårdförlopp för cancer)

Allmänspråkliga synonymer uppgavs behövas både för patienter som tar del av journalinformation och vårdpersonal som tar del av journalinformation från en annan specialitet. Det kunde också vara bra med stöd till vårdpersonal att välja rätt allmänspråklig synonym för ett medicinskt begrepp (kommentar: detta kan automatiseras om det finns en allmänspråklig synonym i Snomed CT).

Av exemplen givna i frågan svarade flest att undersökningar (3) var viktigt, därefter diagnoser (2) och innehåll i NKK/personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp/standardiserade vårdförlopp för cancer (2) och sist 1177 (1). Utöver dessa nämndes åtgärder/behandlings (2) och lab (2) samt vårdplaner (1).

En region ville helst ha allmänspråkliga synonymer för alla områden som föreslogs i frågan.

Har ni något förslag på personer eller grupper som kan tänkas bidra till arbetet med att ta fram och validera allmänspråkliga termer?

För kunskapsinnehåll föreslogs patientföreningar, områdesspecifika föreningar, t.ex. Riksföreningar, Nationellt kunskapsstöd/NPO samt kliniker inom berörda områden.

Utöver detta föreslogs informatiker och terminologer.

En region föreslog en specifik arbetsgrupp för ändamålet med klinker, terminologer och Snomed CT-kunniga. En region erbjöd sig spontant att bidra i arbetet och en region öppnade för att det kunde gå att bidra.

Ingen region föreslog Snomed-NAG:en eller Socialstyrelsens NRC.

Inera

1177

1177 har en språkgrupp som arbetar aktivt för att innehållet på 1177 ska skrivas på ett lämpligt sätt och har tagit fram riktlinjer för detta¹¹. Ordval baseras på sökordsanalys samt synpunkter från allmänheten. En artikel kan ha flera ord knuten till sig som metadata. Alla dessa pekar på artikeln även om bara ett av orden används i artikeln. Fackspråkliga termer används i texterna när det finns behov av det för till exempel igenkänning, men förklaras då alltid med allmänord.

1177 har ingen lista eller annan samlad dokumentation av de val som gjorts avseende termer. I dagsläget finns ingen koppling eller taggning till något kodverk, vare sig Snomed CT eller annat, från texterna på 1177:s webb.

1177 har senaste halvåret blivit bekanta med Snomed CT via Region Skånes arbete med digitala kallelser som ska ha länkar till information om undersökningen på 1177. De känner också till arbetet med Utbudstjänsten men har inget formellt samarbete med dem än.

Utbudstjänsten

Utbudstjänsten på Inera har tagit fram ett urval ur Snomed CT ("urval vårdtjänster") som kan användas för att vårdpersonal och invånare ska kunna söka information om vilka vårdtjänster som erbjuds på olika vårdenheter. För begreppen i urvalet har det tagits fram allmänspråkliga synonymer och definitioner som ligger i urvalet "språkurval vårdtjänster". Språkurvalet innehåller beskrivningar för ca 500 begrepp.

Urvalet för vårdtjänster har potential att kunna användas även i andra tjänster på Inera, såsom i tidbokningstjänst, tjänst för att hitta vård och för framtagande av information inom olika kunskapsstöd. Dessa tjänster kan var för sig ha främst professionen eller allmänheten som målgrupp, men samma information kan behöva finnas inom alla tjänsterna på ett enhetligt sätt. Språkurvalet för vårdtjänster möjliggör att en för situationen lämplig synonym används.

Andra länder

Nederländerna, Finland och Nya Zeeland har tagit fram allmänspråkliga synonymer och Nederländerna även definitioner. Representanter för dessa tre länders NRC:er intervjuades i samband med Snomed EXPO hösten 2022. Anteckningar från intervjuerna finns i bilaga 2. Den finländska representanten har även i efterhand sänt skriftliga svar på frågorna. Nedan redovisas en sammanfattning av svaren per fråga.

¹¹ Riktlinjer för språket <https://www.1177.se/riktlinjer-och-material/sprakliga-riktlinjer/>

What are the uses cases of your patient friendly terms?

Samtliga tre länder anger patientportaler av olika slag som det primära användningsområdet för allmänspråkliga synonymer. I Finland planerar man att enbart visa de allmänspråkliga synonymerna, inga fackspråkstermer, i patientportalen Omakanta.

In what domains of SNOMED CT have you developed patient friendly terms? How have you prioritized?

De vanligaste sökorsakerna och diagnoserna har prioriterats. Nederländerna och Finland har även tagit fram allmänspråkliga synonymer för en del cancerdiagnoser i samband med annat terminologiskt arbete som gjorts med dessa. Finland har utöver det prioriterat kodverk som ska användas för EHDS-driven gränsöverskridande informationsdelning.

Approximately how many patient friendly terms do you have?

Finland har ca 17 650 allmänspråkliga synonymer, de allra flesta av dessa har utvecklats inom cancerarbetet. Nederländerna har ca 5 000 allmänspråkliga synonymer, men med tekniker som använder dessa som hyperonymer till underordnade begrepp (se ovan under hyperonymer) har nästan alla begrepp i hierarkin "kliniskt fynd", dvs. 120 000, en allmänspråklig synonym eller hyperonym.

Ursprungsbefolkningen på Nya Zeeland talar maori och det finns ett språkurval med ca 200 termer på maori. För dessa begrepp har även en allmänspråklig engelsk synonym tagits fram.

How were the patient friendly terms developed?

I Finland är det två terminologer från en översättningsbyrå som gör arbetet tillsammans med finska läkarföreningen. På Nya Zeeland har det varit en klinisk grupp ledd av allmänläkare tillsammans med representanter för Maori Health.

Nederländerna har återanvänt arbeten från flera olika håll, och upplever att det finns olika syn på vad som är allmänspråklig nivå. När patientrepresentanter deltar i arbetet tycker de ofta att de föreslagna allmänspråkliga synonymerna är för enkla. Det pågår diskussioner i Nederländerna om att köpa rättigheterna till en ordbok och använda synonymerna i den.

Do you have patient-friendly terms in other terminologies than SNOMED CT? Did you use existing terms in other terminologies and map them to SNOMED CT concepts?

Nya Zeeland har använt ett patient data set för de mest använda READ-koderna. Finland och Nederländerna har inte använt några befintliga kodverk med allmänspråkliga synonymer.

Have you had problems choosing one single patient-friendly term?

Nederländerna har ibland flera allmänspråkliga synonymer per begrepp, men det är alltid en av dessa som är utpekad som rekommenderad i det allmänspråkliga urvalet. Finland och Nya Zeeland har bara en allmänspråklig synonym, vilket i Finland har varit en svårighet ibland när det används olika synonymer i olika dialekter.

What is your approach to synonymy, i.e. are your patient friendly terms exact synonyms or do you allow for common use synonyms? For example in Sweden the term “blindtarmsinflammation” is used for “appendicitis” but literally means “inflammation of caecum” (as opposed to “inflammation of appendix”).

Nya Zeeland har valt att göra avsteg från en del terminologiska principer när de har tagit fram allmänna synonymer, de använde uttrycket ”hold your nose”. Nederländerna har resonerat att synonymerna ska betyda samma sak även om de ordagrant kanske inte gör det.

How come you chose the term “patient-friendly”? Did you consider other terms?

Nederländerna har valt ”patient-friendly” på engelska och direktöversättningen ”Patiëntvriendelijk” på nederländska. De diskuterade även ”layman-term” vilket av en del uppfattas som nervärderande. De var sinsemellan lite oense om vad som var bäst men nu är patient-friendly etablerat.

Nya Zeeland har använt den engelska termen ”patient friendly” men övervägde även ”consumer friendly” och ”common language”. De allmänspråkliga synonymerna på maori har inte någon särskild term eftersom det inte finns några fackspråkliga termer att särskilja dem ifrån.

Finland använder termen ”Kansalaistermi ” som på svenska motsvarar ungefär ”medborgarterm”, på engelska heter deras språkurval [Finland patient term].

Framåt

Intressenter

Samtliga tillfrågade regioner är positiva till att det tas fram allmänspråkliga synonymer, även om mognadsgraden i de implementerade systemen gör att det för vissa inte kommer bli aktuellt att använda dem inom snar framtid. De nationella tjänsterna på Inera är tydligt intresserade och har också varit de som redan börjat ta fram allmänspråkliga synonymer.

Språkurval

De andra undersökta länderna har ett allmänspråkligt urval per språk. Det har inte framkommit någon vinst med att ha flera språkurval för allmänspråkliga synonymer. Det vore snarare sannolikt bra om samma allmänspråkliga synonym användes för samma begrepp oavsett system eller sammanhang. Det vore också resurseffektivt att använda de allmänspråkliga synonymer som tas fram i ett arbete även i andra sammanhang.

Ett förslag är därför att slå ihop de tre allmänspråkliga urval som finns till ett och ge det ett namn för som inte är knutet till något särskilt användningsområde. Eftersom detta språkurval kommer att innehålla även de allmänspråkliga definitioner som finns skulle ”språkurval allmänspråkliga synonymer” bli missvisande. Ett förslag är ”språkurval allmänspråklig svenska” med FSN ”Swedish common language reference set” (foundation metadata concept).

Stöd för utveckling

För att fortsatt arbete med allmänspråkliga synonymer i ett gemensamt språkurval ska generera synonymer som fungerar för så många användare som möjligt och som upplevs enhetliga behövs sannolikt någon form av stöddokument tas fram med principer för hur synonymerna ska väljas. Här

kan erfarenheterna från redaktionen på 1177 troligtvis vara till stor nytta, eventuellt kan de användas i befintlig form med kompletteringar avseende sådant som är specifikt för Snomed CT.

Adoption av befintliga ord på 1177

De allmänspråkliga synonymerna på 1177 finns inte sammanhållet någonstans men de finns på webbsidan. Det skulle gå att manuellt slå upp begrepp på 1177 och lägga det ord som används där som allmänspråklig synonym i svenska extensionen av Snomed CT. Det finns goda erfarenheter av denna metod från arbetet med utveckling av de allmänspråkliga synonymerna inom Ineras utbudstjänst.

Resurser för utveckling av allmänspråkliga synonymer

Förslagsvis görs en satsning i närtid för att ta fram tekniska förutsättningar (se ovan) och riktlinjer (se ovan) för arbete med allmänspråkliga synonymer så att arbetet med dessa sedan kan göras i samband med annat arbete som genomförs med Snomed CT.

Förvaltning

Allmänspråkliga synonymer som ligger i ett eget nationellt urval som används gemensamt i landet bör förvaltas på samma sätt som övriga nationellt gemensamma delar av Snomed CT, det vill säga av NRC på Socialstyrelsen.